

## “સુજલામ્ સુફલામ જળ અભિયાન વર્ષ ૨૦૧૯”

અંતર્ગતના કામો કરવા બાબત.

ગુજરાત સરકાર

નર્મદા જળસંપત્તિ, પાણી પુરવઠા અને કલ્પસર વિભાગ

સચિવાલય, ગાંધીનગર

ઠરાવ ક્રમાંક :- પરચ/૨૦૧૯/૧૦૦/એમ.આઈ.સેલ/

તા.૦૬/૦૨/૨૦૧૯

### આમુખ :-

જળસંચયની કામગીરી અંતર્ગત રાજ્યના સબંધિત વિભાગો દ્વારા વિવિધ કામો હાથ ધરવામા આવે છે. જે પૈકી તળાવો ઊંડા ઉતારવા અંગે ખૂબ મોટાપાયે કામગીરી હાથ ધરવામાં આવે છે, તે મુજબ જળસંચયનો વ્યાપ વધે તે પ્રકારના કામો, ચોમાસા-૨૦૧૮ પહેલાં મે-માસમાં, લોકભાગીદારીથી હાથ ધરવા માટે “સુજલામ્ સુફલામ્ જળ અભિયાન” શરૂ કરવા માટે મહત્વનો નિર્ણય કરવામાં આવેલ હતો. જેમાં મુખ્યત્વે જળસંગ્રહનાં કામો જેવા કે તળાવો ઊંડા કરવા, હયાત ચેકડેમોનું ડીસીલ્ટીંગ, હયાત જળાશયોનું ડીસીલ્ટીંગ, શહેરોમાંથી પસાર થતી નદીઓમાં થતું પ્રદુષણ અટકાવવાની કામગીરી તેમજ નદીઓના કાંઠાઓ ઉપર વૃક્ષારોપણ કરવું, નદીના પ્રવાહને અવરોધરૂપ ગાંડા બાવળ, ઝાડી-ઝાંખરા દૂર કરવા, ટેરેસ/વન તલાવડી, નદીને પુનઃજીવિત કરવી, શહેરી/ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં પીવાના પાણીની પાઈપ લાઈનોમાં વાલ્વમાંથી થતા પાણીનો બગાડ રોકવો, ડીસેલીનેશનની કામગીરી, પીવાના પાણીનો બગાડ રોકવા માટે જન જાગૃતિ વગેરે કામગીરી કરવાનું આયોજન થયેલ હતું. “સુજલામ સુફલામ જળ અભિયાન” અન્વયે કરવાના થતા કામોની કામગીરી માટે સમાનક્રિત ક્રમાંકના તા.૨૭/૦૪/૨૦૧૮ના ઠરાવથી કાર્યપદ્ધતિ નક્કી કરાયેલ હતી. જળઅભિયાનના ફળસ્વરૂપ, ગત વર્ષ ચોમાસામાં જળસંચયનો વ્યાપ જોતા વર્ષ-૨૦૧૯માં પણ સુજલામ સુફલામ જળઅભિયાન અંતર્ગત દરેક જિલ્લામાં તા.૧૫/૨/૨૦૧૯થી જળસંચયના કામો હાથ ધરવાનો નિર્ણય લેવાયેલ છે. જેમાં નીચે મુજબની કાર્ય પદ્ધતિ અનુસરવા ઠરાવામાં આવે છે.

### ઠરાવ :-

- (૧) રાજ્યના તમામ જિલ્લાઓમાં જળ સંચયના કામો હાથ ધરવાના રહેશે.
- (૨) જળઅભિયાનની કામગીરીમાં હયાત તળાવો ઊંડા કરવા, હયાત ચેકડેમોનું ડીસીલ્ટીંગ, હયાત જળાશયો/નદીનું ડીસીલ્ટીંગ, હયાત નુકશાન પામેલ ચેકડેમોના રીપેરીંગ, તળાવોના વેસ્ટ વીચરના રીપેરીંગ, નદીઓના કાંઠા પર વૃક્ષારોપણ અને નદીઓના પ્રવાહને અવરોધ રૂપ ગાંડા બાવળ, ઝાડી-ઝાંખરા દૂર કરવા જેવા કામોનો સમાવેશ કરવાનો રહેશે.

- (૩) ડીસીલ્ટીંગને લગતી કામગીરી સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ, ઉદ્યોગ ગૃહો, રાજ્ય સરકારના જાહેર સાહસો, એ.પી.એમ.સી, ધાર્મિક સંસ્થાઓના સહયોગથી હાથ ધરવાની રહેશે.
- (૪) ટેરેસ/વનતલાવડી, તળાવોના વેસ્ટવીયરના રીપેરીંગ, હયાત નુકશાન પામેલ ચેકડેમોના રીપેરીંગની કામગીરી તથા નદી પુનઃ જીવીત કરવાની કામગીરી સંબંધિત વિભાગો દ્વારા સંબંધિત વિભાગોના પ્રવર્તમાન નિયમોનુસાર અભિયાનના સમયગાળા દરમિયાન હાથ ધરવાની રહેશે.
- (૫) નદીઓના કાંઠા ઉપર વૃક્ષારોપણ અને નદીઓના પ્રવાહને અવરોધ રૂપ ગાંડા બાવળ, ઝાડી-ઝાંખરા દુર કરવાની કામગીરી સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ, ઉદ્યોગ ગૃહો, એ.પી.એમ.સી., ધાર્મિક સંસ્થાઓના સહયોગથી અથવા સંબંધિત વિભાગ દ્વારા હાથ ધરવાની રહેશે.
- (૬) જીલ્લા કક્ષાએ એન.જી.ઓ./સંસ્થાઓની યાદી સંબંધિત જીલ્લાના કલેક્ટરશ્રીએ તૈયાર કરવાની રહેશે.
- (૭) જીલ્લા કક્ષાએ આખરી કરાયેલ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ/ધાર્મિક સંસ્થાઓ/ ઉદ્યોગ ગૃહો /રાજ્ય સરકારશ્રીના જાહેર સાહસોને કલેક્ટરશ્રી દ્વારા કામગીરી સોંપવાની રહેશે.
- (૮) સુજલામ્ સુફલામ્ જળ અભિયાન ૨૦૧૯ માટે જળસંપત્તિ વિભાગે તમામ જિલ્લાઓના કલેક્ટરશ્રી દ્વારા આખર કરેલ કામોના માસ્ટર પ્લાનને વહીવટી મંજૂરી આપવાની રહેશે.
- (૯) આ અભિયાન હેઠળ ફક્ત મંજૂરી અપાયેલ કામો જ હાથ ધરવાના રહેશે. આમ છતાં જરૂર જણાયે કલેક્ટરશ્રીની અધ્યક્ષતા હેઠળની સમિતિ દ્વારા વધારાના કામો અંગે નિર્ણય લઈ શકાશે, જેની જાણ જળસંપત્તિ વિભાગને કરવાની રહેશે.
- (૧૦) જિલ્લામાં નક્કી કરાયેલ કામોની કામગીરી સંબંધિત જિલ્લાના કલેક્ટરશ્રીએ સંબંધિત વિભાગના અધિકારીશ્રીઓના સંકલનમાં હાથ ધરવાની રહેશે. કલેક્ટરશ્રીના અધ્યક્ષપણા હેઠળ સંબંધિત વિભાગના જિલ્લા કક્ષાના અધિકારીશ્રીઓની અમલીકરણ સમિતિની રચના કરવાની રહેશે. જળસંપત્તિ વિભાગના કાર્યપાલક ઈજનેરશ્રી સમિતિના સભ્ય સચિવશ્રી રહેશે અને થયેલ કામગીરીની સમયાંતરે સમીક્ષા કરવાની રહેશે. તાલુકા કક્ષાએ નાયબ કલેક્ટરશ્રીએ સંબંધિત વિભાગના અધિકારીના સંકલનમાં અમલીકરણ કરાવવાનું રહેશે.
- (૧૧) જે સંસ્થાઓ સંપૂર્ણ રીતે તેમના ખર્ચે કામગીરી કરવા માગતા હોય તેમની કામગીરી સુચારૂ રીતે પૂર્ણ થાય તે માટે સરકારશ્રી દ્વારા સંપૂર્ણ સહયોગ આપવામાં આવશે.
- (૧૨) (અ) "સુજલામ સુફલામ જળ અભિયાન" હેઠળની લોક ભાગીદારીથી હાથ ધરવાના થતા કામોની કામગીરી માટે માટી/મુરમ ખોદાણના ભાવો રૂ. ૩૦=૦૦ પ્રતિ ઘનમીટર રહેશે. જે સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ લોકભાગીદારીથી કરવાની કામગીરી સરકારશ્રીની સહાયથી કરવા માગતી હોય તેને કામની કિંમતના ૬૦% રકમ સરકારશ્રી દ્વારા ચુકવવામાં આવશે અને બાકીની ૪૦% રકમ સંસ્થાએ પોતે ભોગવાની રહેશે.
- (બ) સોફ્ટ રોકમાં કામગીરી કરાવવાની થાય તે કિસ્સામાં જે તે જીલ્લાના સિંચાઈ વિભાગની વિભાગીય કચેરી દ્વારા નક્કી કરાયેલ યુનિટ રેટ ગણતરીમાં લેવાનો રહેશે અને તેમાં પણ ઉપર મુજબ ૬૦:૪૦ ના ગુણોત્તરમાં ચુકવણુ કરવામાં આવશે.

- (૧૩) જ્યાં સરકારી ખરાબાની જમીન જરૂરી પ્રમાણમાં ઉપલબ્ધ હોય ત્યાં પાણીના આવરા બાબતની ખરાઈ કરી તળાવ માટેની જમીન માટે ૭/૧૨માં તબદિલ કરવાની કામગીરી પૂર્ણ કરીને જીલ્લાવાર એક નવા તળાવનું બાંધકામ કરવા અંગે કાર્યવાહી કરવાની રહેશે.
- (૧૪) જ્યાં સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓનો તેમજ લોકફાળો પુરતા પ્રમાણમાં મળી રહેતો હોય ત્યાં જરૂરીયાત અનુસાર મોટા કામોં પણ લઈ શકાશે.
- (૧૫) "સુજલામ સુફલામ જળ અભિયાન" હેઠળ લોકભાગીદારીથી હાથ ધરાયેલ કામો અન્વયે કામગીરીમાં થયેલ માટીકામના જથ્થા મુજબ ચુકવણું કરવાનું હોવાથી કામના માપો લંબાઈ x પહોળાઈ x ઊંડાઈ (LBD) મુજબ લેવાના રહેશે.
- (૧૬) સિંચાઈ વિભાગના તાંત્રિક અધિકારીશ્રીઓ જળ અભિયાનમાં સંકળાયેલ હોવાથી તથા મોટી સંખ્યામાં એક સાથે કામો ચાલુ હોવાથી અને ટૂંકા સમયગાળામાં વ્યાપક કામગીરી કરવાની થતી હોઈ "સુજલામ સુફલામ જળ અભિયાન" હેઠળ ફક્ત લોકભાગીદારીથી હાથ ધરાયેલ કામો અન્વયે થયેલ કામગીરીના માપો લંબાઈ x પહોળાઈ x ઊંડાઈ (LBD) મુજબ લેવાની કામગીરીમાં, કલેક્ટરશ્રીએ તેમના જિલ્લાના અન્ય વિભાગોના તાંત્રિક અધિકારીશ્રીઓ મ.ઈ./અ.મ.ઈ.શ્રીને કામોની યાદી સાથે માપો લેવાનાં હુકમો કરવાના રહેશે. સંબંધિત તાંત્રિક અધિકારીશ્રીઓએ (મ.ઈ./અ.મ.ઈ.) માપપોથીમાં માપો લખવાના રહેશે. કામોના માપ અલગ માપપોથીમાં લખવાના રહેશે. આ માપ પોથીઓમાં "સુજલામ સુફલામ જળ અભિયાન" સિવાયના અન્ય કોઈ પણ કામોના માપ લખવાના રહેશે નહીં. માપપોથીમાં લખાયેલ માપોના આધારે સંબંધિત મ.ઈ./અ.મ.ઈ. દ્વારા કામનું બીલ બનાવીને ચુકવણા માટે સીધું કલેક્ટરશ્રીના અધ્યક્ષ સ્થાને બનાવેલ જિલ્લા કક્ષાના અધિકારીઓની અમલીકરણ સમિતીને રજુ કરવાનું રહેશે. કલેક્ટરશ્રીની સમિતી દ્વારા મંજૂરી મળ્યા બાદ કામના સંબંધિત વિભાગના અમલીકરણ અધિકારીશ્રીએ તેમના વિભાગની ગ્રાન્ટમાથી ચુકવણુ કરવાનું રહેશે.
- (૧૭) હયાત તળાવોના વેસ્ટ વિચરની મરામત તથા ચેકડેમ મરામતના કામો માટે જુદી જુદી આઈટમોના જીલ્લાવાર યુનિટ રેટ સિંચાઈ વિભાગની વિભાગીય કચેરી દ્વારા મંગાવીને મંજૂર કરવાના રહેશે. તેના આધારે રજીસ્ટર્ડ કોન્ટ્રાક્ટર/રજીસ્ટર્ડ મંડળી મારફતે નિયત નમુનામાં એગ્રીમેન્ટ કરી કામો કરાવી શકાશે.
- (૧૮) જ્યાં જમીન ડુબાણ અને સંપાદનનો પ્રશ્ન ન હોય ત્યાં હયાત તળાવોના વેસ્ટ વિચરની ઉંચાઈ વધારવાની શક્યતા ચકાસીને કામોનું આયોજન યુનિટ રેટથી હાથ ધરી શકાશે.
- (૧૯) આ કામગીરી માટે ઉદ્યોગગૃહો/સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ "સુજલામ સુફલામ જળ અભિયાન" હેઠળની કામગીરી માટે નાણાંકિય સહાય કરવા ઈચ્છતા હોય તો તેવી સંસ્થાઓ જે તે જિલ્લાના કલેક્ટરશ્રીને ચેકથી નાણાંની રકમ આપવાની રહેશે. કલેક્ટરશ્રીએ "સુજલામ સુફલામ જળ અભિયાન ----જિલ્લા" નામે ખાતુ તેમને યોગ્ય લાગે તે Nationalized Bank / Scheduled Bankમાં ખોલાવી શકશે અને ચુકવણા માટે તેમને યોગ્ય લાગે તે અધિકારીશ્રીઓને અધિકૃત કરવાના રહેશે. આ બેન્ક

એકાઉન્ટમાંથી ફક્ત A/C Payeeના ચેક મારફતે જ ચુકવણુ કરવાનું રહેશે. બેન્ક એકાઉન્ટમાં જમા થયેલ નાણાં અને થયેલ ખર્ચનું ઓડિટ ચાર્ટડ એકાઉન્ટન્ટ મારફતે કરાવવાનું રહેશે.

(૨૦) જે જીલ્લામાં લોકજાળાથી એકત્ર થયેલ રકમ અને સરકારશ્રીની ગ્રાન્ટની રકમ બન્ને એકત્ર રકમ જે તાલુકા વિકાસ અધિકારી દ્વારા ચુકવણાની કામગીરી કરવાની હોય, તે કિસ્સામાં જીલ્લા કલેક્ટરશ્રી આ અંગેનો નિર્ણય લઈ શકશે. આ જીલ્લાઓમાં તાલુકા વિકાસ અધિકારીએ થયેલ કામો પંચાયત હસ્તકના સેક્શન અધિકારી મારફત લેવડાવી અને એમ.બી.માં રેકર્ડ થયેલ માપો ધ્યાને લઈને તેની ગણતરી કરી ચુકવણાની રકમ નક્કી કરવાની રહેશે, તેમજ જીલ્લા કલેક્ટરશ્રીના અધ્યક્ષ સ્થાને રચાયેલ અમલીકરણ સમિતિની પૂર્વ મંજૂરી મેળવ્યા બાદ ચુકવણુ કરવાનું રહેશે.

(૨૧) ખોદાણ કામમાંથી મળતી માટી આસપાસમાં પ્રગતિ હેઠળના સરકારી કામોમાં કે ખેડૂતોના ખેતરમાં કે જાહેર કામોમાં વપરાશ કરવાનો રહેશે અને તે માટે કોઈ રોયલ્ટી ચુકવવાની રહેશે નહીં. આ અંગે રોયલ્ટી માફીનો પરીપત્ર ખાણ અને ખનિજ વિભાગ દ્વારા કરવાનો રહેશે.

(૨૨) જળસંપત્તિ વિભાગ, ગ્રામ વિકાસ વિભાગ, શહેરી વિકાસ વિભાગ, વન અને પર્યાવરણ વિભાગ અને પાણી પુરવઠા વિભાગ વગેરે વિભાગો દ્વારા હાથ ધરાતી જળસંચયને લગતી કામગીરીનો સમાવેશ આ અભિયાનમાં કરવાનો રહેશે.

(૨૩) સંસ્થા જે કામગીરી કરે તેના કામ શરૂ કર્યા પહેલાંના, કામની પ્રગતીનાં તથા કામ પુરૂ થયાનાં ફોટોગ્રાફ્સ અને થયેલ કામગીરીનો રેકર્ડ નિભાવવાનો રહેશે.

(૨૪) માહિતી અને પ્રસારણ વિભાગ દ્વારા જિલ્લામાં ચાલતી કામગીરીના ફોટોગ્રાફ્સ તથા ફિલ્મ બનાવવાની કામગીરી કરવાની રહેશે. ટેલીવિઝન ઉપર પણ આ ફિલ્મ પ્રસારણ કરાવવાની કામગીરી કરવાની રહેશે તેમજ અભિયાન અંગે પોસ્ટર અને બેનર્સ તૈયાર કરાવી સંબંધિત જિલ્લાના અગત્યના સ્થળોએ લોકોમાં જળસંચય અંગે જાગૃતિ ફેલાય તે માટે કાર્યવાહી કરવાની રહેશે.

(૨૫) રાજ્યકક્ષાએ જળબચાવ અભિયાનના અમલીકરણ તથા કામગીરીની સમીક્ષા માટે મુખ્ય સચિવશ્રીના અધ્યક્ષસ્થાને નીચે જણાવેલ સભ્યોની સમિતિ કાર્યરત રહેશે.

મુખ્ય સચિવશ્રી	ગુજરાત રાજ્ય	અધ્યક્ષશ્રી
અધિક મુખ્ય સચિવશ્રી	વન અને પર્યાવરણ વિભાગ	સભ્યશ્રી
અગ્ર સચિવશ્રી	શહેરી વિકાસ વિભાગ	સભ્યશ્રી
અગ્ર સચિવશ્રી	પાણી પુરવઠા વિભાગ	સભ્યશ્રી
કમિશનર અને સચિવશ્રી	ગ્રામ વિકાસ વિભાગ	સભ્યશ્રી
સચિવશ્રી	જળસંપત્તિ વિભાગ	સભ્ય સચિવશ્રી

સમિતિ દ્વારા અભિયાનના સમયગાળા દરમ્યાન હાથ ધરાયેલ કામગીરીનું મોનીટરીંગ કરવાનું રહેશે. ચાલુ કામગીરી દરમ્યાન કાર્યપદ્ધતિમાં સુધારો કરવાની જરૂરીયાત જણાય તો જરૂરી ફેરફાર સમિતિ કરી શકશે.

(૨૬) સમગ્ર કામગીરીનું સંકલન જળસંપત્તિ વિભાગે કરવાનું રહેશે. આ કામગીરીનો દૈનિક પ્રગતિ અહેવાલ દરેક જીલ્લાના કલેક્ટરશ્રીએ જે તે લાઇન ડિપાર્ટમેન્ટના જીલ્લાવાર નોડલ અધિકારીશ્રી પાસેથી મેળવી તેને ચકાસીને જળસંપત્તિ વિભાગને મોકલવાનો રહેશે. આ કામગીરી માટે નિયત પત્રકમાં અઠવાડિક પ્રગતિ અહેવાલ જળસંપત્તિ વિભાગે સંકલિત કરીને સરકારશ્રીમાં રજૂ કરવાનો રહેશે.

(૨૭) લોકભાગીદારી સિવાયના અન્ય ડિપાર્ટમેન્ટલ કામો કે જેની કાર્યપદ્ધતી ઉપરોક્ત પારાઓમાં નક્કી થયેલ ન હોય તેવા કામો સરકારશ્રીના સંબંધિત વિભાગોના પ્રવર્તમાન નિયમોનુસાર હાથ ધરવાના રહેશે.

ગુજરાતનાં રાજ્યપાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે.

(એસ.બી.પ્રજાપતિ)

ખાસ ફરજ પરના અધિકારી (સિં.ચો.)

નર્મદા, જળસંપત્તિ, પાણી પુરવઠા અને કલ્પસર વિભાગ  
સચિવાલય, ગાંધીનગર.

**નકલ સાદર રવાના પ્રતિ,**

- (૧) માન. મુખ્યમંત્રીશ્રીનાં અંગત મદદનીશશ્રી, સ્વર્ણિમ સંકુલ-૧, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- (૨) માન. મંત્રીશ્રીનાં અંગત મદદનીશશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર (સર્વે)
- (૩) માન. રાજ્યકક્ષાના મંત્રીશ્રીના અંગત મદદનીશશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર (સર્વે)
- (૪) તકેદારી આયુક્તશ્રી, ગુજરાત તકેદારી આયોગ, સેક્ટર-૧૦/બી, ગાંધીનગર
- (૫) સચિવશ્રીઓના અંગત મદદનીશશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર (સર્વે)
- (૬) કલેક્ટરશ્રીઓના અંગત મદદનીશશ્રી (સર્વે)
- (૭) સચિવશ્રી(જ.સં)ના અંગત મદદનીશશ્રી, ન.જ.સં.પા.પુ અને ક. વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર
- (૮) ખાસ સચિવશ્રી(જ.સં)ના અંગત મદદનીશશ્રી, ન.જ.સં.પા.પુ અને કલ્પસર વિભાગ, ગાંધીનગર
- (૯) સર્વે મુ.ઇ.અને અ.સ.શ્રીના અંગત મદદનીશશ્રી, ન.જ.સં.પા.પુ અને ક. વિભાગ, ગાંધીનગર
- (૧૦) નાણાકીય સલાહકાર (જ.સં), સચિવાલય, ગાંધીનગર
- (૧૧) મેનેજિંગ ડીરેક્ટરશ્રી, ગુજરાત જળસંપત્તિ વિકાસ નિગમ લી. સેક્ટર ૧૦, ગાંધીનગર
- (૧૨) મુખ્ય ઈજનેર અને નિયામકશ્રી, વાલ્મી, આણંદ
- (૧૩) સર્વે ઉપ સચિવશ્રીઓ (તાંત્રિક), સચિવાલય, ગાંધીનગર
- (૧૪) સર્વે અધીક્ષક ઈજનેરશ્રીઓ ન.જ.સં.પા.પુ અને ક. વિભાગ
- (૧૫) સર્વે પ્રોજેક્ટ શાખા (ક-૧,ક-૨,ક-૩,જ, એમ.આઈ.સેલ,ક-૭), સચિવાલય, ગાંધીનગર
- (૧૬) સીલેક્ટ ડાઇલ